

KJELL SKOGLUND:
**HAVET STORMAR,
EXPORTKUSTEN FLYTER**

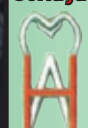
SID. 10

**HAMMAS-
PROTEESIT**

**Erikoishammas-
teknikolta**

- uudet kokoproteesit
- tiivistys ja korjaus jopa odottaessa!
- hammasproteesien tarkastus ilmaiseksi!
- takuutyö

Solta ja varaa aikasi!

VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B

LAIHIA 477 0744
Kauppatie 5

MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen

GRÄSMATTAN- EN STRUNTSAK

Tidskriften Suomen Luonto, som ges ut av Suomen Luonnonsuojelun liitto eller Finlands naturskyddsförbund, har alltsedan år 2000 utsett årets struntsak eller onödighet. Tidskriftens läsare får skicka in fria förslag på årets struntsak, bland vilka redaktionen väljer en vinnare, eller så utses vinnaren genom en omröstning bland läsarna. Att vinna tävlingen är ingen merit utan ett nog så talande underbetyg av struntsaken, som kan vara en viss produkt eller ett allmänt fenomen i vår kultur.

fjol föll valet på gräsmattan som av många läsare ansågs som obehövlig, resursslösande och naturförstörande. Och visst är gräsmattan för det mesta obehövlig – få människor använder den till någonting nyttigt eller trevligt, exempelvis till bollspel eller som picknickställe. Samtidigt är gräsmattan resursslösande – den stjäl tid av människan och är mer eller mindre dyr i drift i form av gräsklippare, bensin och gödsel.

Sist men inte minst är gräsmattan naturförstörande, den utarmar naturen i vår närmiljö och gör oss fattiga på naturens mångfald. I en insädd och ny gräsmatta finns det endast tre arter kärlväxter per kvadratmeter, medan det på en typisk naturäng finns trettio arter kärlväxter på en kvadratmeter. Det finns

med andra ord tio gånger fler arter kärlväxter per kvadratmeter på en naturäng, vilka i sin tur skapar livsmöjligheter för en mångfald insekter och spindlar som är en födokälla för många småfåglar. På hundra kvadratmeter naturäng finns betydligt fler arter kärlväxter, eftersom arterna blir fler ju större området är.

Mina dagliga vandringar under sommaren i hemstaden Haapajärvi går delvis längs en sandig väg i ett kulturlandskap med egnahemsgårdar, en mindre jordbrukslägenhet, skogsbackar och skogsbryn. Alla gårdar omges av stora gräsmattor som ingen använder till något annat än till att klippa regelbundet, ett slöseri med tid och resurser som i stället kunde användas till att njuta av sommaren. En av egnahemsgårdarna har garaget på andra sidan vägen omgiven av en gräsmatta som en robotgräsklippare snaggar varje dag.

På den gräsmattan brukar sädesärlan jaga flygfån åt sina ungar, medan ett par björktrastar söker mask åt sina ungar. Något annat liv brukar inte finnas på gräsmattan som är ack så fattig på liv. Granne till gräsmattan är en naturäng med samma utsträckning, ett område som markägaren låter leva ett naturligt liv. I juli och augusti då högrörterna blommar lever en mångfald av dagfjärilar,

blomflugor, skalbaggar och solitära bin på naturängen, medan trollsländor brukar jaga fram över blomsterprakten.

Kontrasten mellan naturängen och den kortsnaggade gräsmattan är slående. Området är ett skolexempel på hur en gräsmatta utarmar naturen, medan naturängen intill sjuder av liv och mångfald. Naturängen är mitt självlära val där jag ofta brukat stanna för att beundra de vackra fjärilarna och fotografera dem, medan gräsmattan är en grön och fattig öken som inte bjuder på något av värde. Den är en meningslös gräsmatta som ingen använder och har väl skapats för att det nu skall vara så, för att vår gräsmattakultur har makten och breder ut sig på stora områden.

Hur i all världen har vi människor blivit slavar under gräsmattorna, som vi slösar vår dyrbara sommartid på i stället för att vara tillsammans med nära och kära, koppla av i en hängmatta under gårdsbjörkarnas lummiga bladkronor eller sitta och meta nere vid stranden? Vi kan gott krympa våra gräsmattor med hälften eller till en tredjedel och låta en naturlig blomsteräng omge oss på närmare håll. Det mår naturen bra av, och även vi när vi kan betrakta vackra dagfjärilar på egen tomt och njuta av sommarblommornas mångfald. En gräsmatta ger oss inte god

De sköna blålockorna hör till naturängarna och vägkanterna, här stor blålocka.

Den kortsnaggade och artfattiga gräsmattan med den blommande och insektsrika högrötsängen intill.

Blommande åkertistel är en lockande växt för dagfjärilarna, här ett praktfullt påfågelläga.

mental hälsa men det gör en naturäng. Och framför allt behöver naturen blomsterängarna för att hålla insektlivet vid liv.

Vill man vara radikal och helt satsa på naturen och insektlivet, klipper man endast de stigar man använder och utesittplatsen för trevliga kaffestunder.

och insekterna söker sig till lämpliga övervintringsplatser.

På många ställen får inte ens ängsmark som tagits ur bruk vara i fred? I stället för att låta de övergivna ängarna blomma och föda rikligt med insekter mejar många markägare ner växtligheten

De vilda växterna och insekterna får ta över och ger oss snart en hälsosam närhet till naturen. Har man därtill bärbuskar och äppelträd i sin trädgård, kommer fruktsättningen att öka tack vare alla pollinerande insekter som nu trivs på gården. Ju fler pollinerande insekter i trädgården desto mera bär och äpplen att skörda.

Gräsmattsyndromet som vi dras med har spridit sig långt utanför gräsmattorna, på naturens och den biologiska mångfaldens bekostnad. Tänk bara på alla vägslänter och dikesrenar som slätas under den bästa blomningstiden från midsommaren och framåt. Hur kommer det sig att vi inte ser skönheten hos de blommande vägslänterna och dikesrenarna?

Varför har den nermejade och döda växtligheten blivit det allrådande och riktiga? Det finns över 100 000 hektar vägslänter med ängsblommor i Finland, ofta de enda platser i landskapet där ängsblommor finns. Slåttern av dem kan gott göras först på hösten, när blomningen är över

lämpligt till midsommaren. Det ser för jäkligt ut med den slåttrade ängsmarken där växterna vissnar bort och den biologiska mångfalden utarmas, helt i onödan och utan något annat förklarligt skäl än att det skall se "rent och snyggt ut". Dött ser det ut och är en följd av gräsmattsyndromet vi lider av.

När det gäller slåttern av vägslänter såg jag förra sommaren en bra kompromiss längs vägen mellan Härmä och Vörå. I stället för att slåta hela vägslänten, diket och motsatta dikesrenen som man brukar göra, hade en lång sträcka av vägen slåtts på en bredd av endast en meter närmst vägen. Resten av växtligheten med en rikedom av bland annat blålockor och prästkragar hade lämnats orörd. Så kunde alla vägkanter slätts för att bibehålla vägnas ängsblommor, om de nu nödvändigtvis måste slätts under sommaren och inte först på hösten.

I dag är det ett välkänt faktum att vi har utarmat insektlivet. Det har även många bilister lagt märke till under 2000-talet, speciellt under de senaste tio åren. Man behöver inte längre tvätta bilarnas vindrutor under en färd mellan till exempel Vasa och Närpes, fastän man skulle köra sträckan flera gånger. Årtionden av användning av bekämpningsmedel i jordbruket, täckdikningen av åkermark, utdikade skogar och myrar, ljusföroreningen i bebyggelsen, slåttern av alla vägrenar och dikesslänter samt alla gräsmattor har sammantaget lett till denna utarmning.

Ett flertal städer och några kommuner har under de senaste åren tänkt om visavi sina gräsmattor och röjning av undervegetation längs promenadstråk. I stället för att låta gräsklippare och röjningssågar klippa och röja över allt, lämnas nu utvalda områden i fred och får blomstra och leva upp med tanke på den biologiska mångfalden som människan är lika beroende av som naturen. Människan är inte oberoende av naturen utan en del av den, trots att hon gör allt för att underkuva naturen och nyttja den för eget egoistiskt bruk.

Privatpersoner överger sina gräsmattor och anlägger i stället blomsterängar. Nya våtmarker skapas och på utdikade myrar grävs diken igen för att ge myrarna vattnet och livet tillbaka. Sådana åtgärder inger hopp om en förnuftigare samlevnad med naturen.

Suomi, Ruotsi ja Norja Sentinel-3 -satelliitin kuvaamana maaliskuussa 2022.
Finland, Sverige och Norge fotograferade av Copernicus Sentinel-3-satelliten i mars 2022. Kuva/bild: ESA.

Tähtää avaruusalalle jo lukiossa!

YLIOPISTOKURSSIJA JA URAPOLKUJA AVARUUSALALLE

Avaruusala tarjoaa mahdollisuuden tutustua alan yliopistokursseihin jo lukioaikana. Voit opiskella yliopistokursseja etänä sekä lähiopetuksessa. Kurssit auttavat sinua kehittämään taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden avaruusalalla.

MAHDOLLISET URAPOLUT JA ETÄOPIS- KELUMAHDOLLISUUDET

Lukioaikana voit tutustua yliopistokursseihin, jotka auttavat sinua valmistautumaan tulevaisuuden ammatteihin. Tässä muutamia esimerkkejä avaruusalojen urapoluista.

Sähkö- ja automaatiotekniikka:

Ura satelliittien ja avaruuslaitteiden asiantuntijana. Opinnot tarjoavat vahvan pohjan sähkötekniikkaan, automaatiojärjestelmiin ja logiikkaohjelmiin. Mahdollisia oppilaitoksia ovat esimerkiksi Tampereen, Vaasan ja Metropolia AMK, Tampereen, Oulun ja Vaasan yliopistot, Aalto- ja LUT-yliopistot.

Tieto- ja viestintätekniikka:

Ohjelmistokehitys, tekoäly ja tietoverkot avaruusjärjestelmille ja satelliiteille. Kurseilla perehdytään tietojenkäsittelyyn ja viestintätekniikoihin.

Mahdollisia oppilaitoksia ovat esimerkiksi Hämeen, Metropolian ja Turun AMK, Aalto-yliopisto ja Tampereen, Jyväskylän, Vaasan ja Oulun yliopistot.

Mekaniikka:

Satelliittien ja avaruuslaitteiden rakenteiden suunnittelu ja valmistus. Opinnoissa keskitytään mekaaniseen suunnitteluun ja materiaalitekniikkaan, jotka tukevat avaruusrakenteiden kestävyyttä. Mahdollisia oppilaitoksia ovat esimerkiksi LUT-yliopisto, Centria-AMK, Jyväskylän ja Lapin AMK.

Avaruusliiketoiminta:

Avaruusdatan hyödyntämisestä tai avaruuteen lähetettävien laitteiden valmistuksesta voi tehdä myös liiketoimintaa. Kannattavan avaruusliiketoiminnan perusteita voi opiskella esimerkiksi Aalto-yliopistossa, Hankenilla ja Vaasan yliopistossa.

Avaruus oikeus:

Kansainvälinen avaruus oikeus ja oikeudellinen neuvonta avaruusprojekteissa. Opinnot tarjoavat valmiudet avaruus oikeuden ja kansainvälisen lainsäädännön ymmärtämiseen. Näitä opintoja tarjoaa esimerkiksi Lapin yliopisto.

Avaruustieteet ja tähtitiede:

Avaruusilmaston ja maailmankaikkeuden tutkimus. Opinnot valmentavat uralle avaruustieteen ja tähtitieteen parissa. Mahdollisia oppilaitoksia ovat esimerkiksi Aalto-yliopisto, Oulun, Turun, Helsingin, Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistot.

Geoinformatiikka ja kaukokartoitus:

Satelliittidatan hyödyntäminen ympäristön ja ilmaston seurannassa. Mahdollisia oppilaitoksia ovat esimerkiksi Itä-Suomen, Oulun, Helsingin ja Turun yliopisto sekä Aalto-yliopisto.

Ilmatieteen tutkimus ja avaruussää:

Avaruussään ja ilmakehän ilmiöiden tutkimus. Opinnot tarjoavat valmiuksia ennustaa avaruusmyrskyjen vaikutuksia ja ymmärtää ilmakehän dynamiikkaa. Näitä opintoja tarjoaa esimerkiksi Helsingin yliopisto.

Kurssitarjonnan löydät verkkosivuiltamme / Du hittar kursutbudet på vår webbplats <https://auroraspace.eu/>

Esrange avaruskeskus Ruotsin Kiirunassa. / Esrange rymdcenter i Kiruna, Sverige. Kuva/bild: SSC/Esrange.

Tutustu kurssitarjontaan! / Utforska kursutbudet!

Sikta på en rymdkarriär redan i gymnasiet!

UNIVERSITETSKURSER OCH KARRIÄRVÄGAR INOM RYMDBRANSCHEN

Rymdbranschen erbjuder möjligheten att bekanta sig med universitetskurser inom området redan under gymnasietiden. Du kan studera universitetskurser på distans och i närundervisning. Kurserna hjälper dig att utveckla de färdigheter som behövs för en framtida karriär inom rymdbranschen.

MÖJLIGA KARRIÄRVÄGAR OCH DISTANSSTUDIER

Under gymnasietiden kan du bekanta dig med universitetskurser som hjälper dig att förbereda dig för framtida yrken. Här är några exempel på karriärvägar inom rymdbranschen:

El- och automationsteknik: En karriär som expert på satelliter och rymd-utrustning. Studierna ger en stark grund inom elteknik, automationssystem och logikprogram. Möjliga läroanstalter är till exempel Tammerfors, Vasa och Metropolia yrkeshögskolor, Tammerfors, Uleåborg och Vasa universitet, Aalto- och LUT-universiteten.

Informations- och kommunikationsteknik: Programvaruutveckling, artificiell intelligens och datanätverk för rymdsystem och satelliter. Kurserna fokuserar på databehandling och kommunikationsteknik. Möjliga läroanstalter är till exempel Hämeen, Metropolia och Åbo yrkeshögskolor, Aalto-universitetet och Tammerfors, Jyväskylä, Vasa och Uleåborg universitet.

Mekanik: Design och tillverkning av strukturer för satelliter och rymd-utrustning. Studierna fokuserar på mekanisk design och materialteknik som stöder hållbarheten hos rymdstrukturer. Möjliga läroanstalter är till exempel LUT-universitetet, Centria yrkeshögskola, Jyväskylä och Lapplands yrkeshögskolor.

Rymdverksamhet: Att utnyttja rymddata eller tillverkning av utrustning som skickas till rymden kan också bli en affärsverksamhet. Grunderna för lönsam rymdverksamhet kan studeras till exempel vid Aalto-universitetet, Hanken och Vasa universitet.

Rymdrätt: Internationell rymdrätt och juridisk rådgivning i rymdprojekt. Studierna ger färdigheter att förstå rymd-

rätt och internationell lagstiftning. Dessa studier erbjuds till exempel vid Lapplands universitet.

Rymdfysik och astronomi: Forskning om rymdklimat och universum. Studierna förbereder för en karriär inom rymdfysik och astronomi. Möjliga läroanstalter är till exempel Aalto-universitetet, Uleåborg, Åbo, Helsingfors, Östra Finlands och Jyväskylä universitet.

Geoinformatik och fjärranalys: Utnyttjande av satellitdata för miljö- och klimatövervakning. Möjliga läroanstalter är till exempel Östra Finlands, Uleåborg, Helsingfors och Åbo universitet samt Aalto-universitetet.

Meteorologisk forskning och rymdväder: Forskning om rymdväder och atmosfäriska fenomen. Studierna ger färdigheter att förutsäga effekterna av rymdstormar och förstå atmosfärens dynamik. Dessa studier erbjuds till exempel vid Helsingfors universitet.

Kvarken Space Center perustettiin KvarkenSpaceEco-projektissa. Se vahvistaa uuden avaruustalouden innovaatioekosysteemiä Merenkurkun alueella. Merenkurkun avaruskeskus tarjoaa tuki- ja verkostoitumismahdollisuuksia teollisuudelle, julkiselle sektorille ja tutkimukselle koko Merenkurkun alueella.

Kvarken Space Center grundades i projektet KvarkenSpaceEco. Det stärker New Space -innovationsekosystem i Kvarkenregionen.

Kvarken Space Center erbjuder stöd och nätverksmöjligheter för industrin, den offentliga sektorn och forskningen i hela Kvarkenregionen.

Tätä kolumnia kirjoittaessani, aletaan olemaan jo kevään korvilla. Tänä vuonna kevät onkin toivoa ja muutoksia täynnä, jotka taatusti koskettavat meitä. Viitataan tuleviin vaaleihin 13.04.2025. Muistutetaan jo tässä vaiheessa, että ennakköäänestys alkaa 02.4 ja päättyy

O8.04. Ensimmäisen kerran pidetään samaan aikaan kahdet vaalit, kunnallisvaalit, sekä hyvinvointialuevaalit. En ala ohjailemaan ihmisiä, sen sijaan patistan äänestämään. Demokratia ei ole itsestään selvyys, käyttäkää kansalaisoikeuttanne äänestämällä. Antakaa

äänenne sille, jonka omatunto sanoo, se on aina oikea tapa!

Olen oppinut ymmärtämään vuosien saatossa sen, että on eri asia olla vastuussa, kuin olla arvostelemaan sitä. Viitataan aina hallitusvastuuseen. Olen usein miettinyt miksi ne puolueet, jotka ovat hallitusvas-tuussa maksavat aina hintaa kannatusmuodossa seuraavissa vaaleissa. Pelkään pahoin käyvän nyt samoin. Ehkäpä niitä kellojen kiltakusia on mukavampi kuunnella, jotka ovat miellyttäviä. Sen sijaan, kun kerrotaan rehellisesti mikä on tilanne, ei se yleensä ole mukavaa kuunneltavaa. Olen omassa mielessäni ni-mennyt tämän joulupukki

politiikaksi, lupauksia kun on mukava antaa etukäteen, eri asia on toteutuuko

lupaukset. Toinen toivomukseni on tulevalle kaudelle niin hyvinvointialueelle kuin kunnan valtuustoon valittavan yhteistyöhaluisia päättäjiä. voin ylpeänä todeta nykyisen Vaasankaupungin valtuuston olevan juuri tätä. Siellä on havaittavissa se tärkein asia, teemme kotikuntaan töitä, emme muualle.

Elämme tällä hetkellä isossa murroksessa, maailmanpolitiikka näkyy taatusti myös meillä täällä maakunnassa. Naapurin provosoiva käytös, Yhdysvaltojen uudet päättäjät, mahdolliset tuontitullit, ym. heijastuvat yrityksiiimme ja sitä kautta työpaikkoihin. tätä kirjoittaessani on samalla työehtosopimusneuvottelut päällä, lakkoineen, sekä tukilakkoineen. Ymmärrän palkkatulojen sekä inflaation eron kasvaneen ja siinä mielessä perusteltuina liittojen vaateet. Kuitenkin olen sitä mieltä, että työnantajista riippumattomista syistä saattaa työpaikat olla vaarassa. Onkin perusteltua kysyä onko ajankohta oikea? Samalla on perusteltua kysyä miksi liitot ovat pitkän aikaa antaneet mennä maltillisella polulla neuvotteluissa osalta oltu vaikuttamassa kuilun kasvua. Nyt sitten pamautetaan armoton pyyntö esiin. Itselläni on vahva tunne siitä, että osaltaan noihin vaikuttavat myös hallitusvastuut valtakunnan politiikassa. Viitataan puolueisiin, jotka vastuussa ovat. En mene yksityiskohtiin, sen sijaan toivon ratkaisun tulevan pian ja että kaikki olisivat tyytyväisiä.

On mukavampi lopettaa kolumni iloisiin asioihin, patistan ihmisiä tulemaan turuille ja toreille eri puolueiden tapahtumiin, käykää kuuntelemassa eri puolueita, nauttikaa tunnelmasta, sekä antimista. Näin muodostatte selkeän kuvan itsellenne ennen äänestystä. Valinnanvara riittää. Hyväksykää eri ihmisten mielipiteet ja kunnioittakaa toista, sitä minä olen aina noudattanut myös. Tulen itse kiertämään melko paljon tapahtumissa, nypätkää hihasta, aina minulla on aikaa jutella ihmisten kanssa. Oikein hyvää oras-tavaa vaalikevättä kaikille.

SULKAKOSKEN SULKAKYNÄSTÄ

TERO SULKAKOSKI
PS, KAUPUNGINVALTUUTETTU, HYVA VARAVALTUUTETTU

KIINALAINEN DEEPSEEK HAASTAA TEKÖÄLYJÄTIT

Kiinalainen startup DeepSeek julkaisi tammikuussa uuden avoimen lähdekoodin suuren kielimallin, DeepSeek-R1: n, joka saattaa mullistaa tekoälymarkkinat. Malli hyödyntää loogista päättelyä ja pystyy tarkistamaan omia vastauksiaan, minkä ansiosta sen suorituskyky on monilta osin verrattavissa esimerkiksi OpenAI:n o1-malliin. Testituloksissa R1 erottuu erityisesti matematiikassa ja koodauksessa.

Malli sisältää vajaat 700 miljardia parametria ja on koulutettu tiivistämistekniikalla. Tämä tarkoittaa, että suuremman "opettajamallin" osaaminen siirretään kevyempään "oppilasmalliin", joka on tehokkaampi ja toimii esimerkiksi mobiililaitteissa. Tekoälymallin koulutuksen kerrotaan maksaneen vain noin 5–6 miljoonaa dollaria – murto-osan siitä, mitä OpenAI:n tai Googlen DeepMindin kehittämät huipumallit vaativat. Koska DeepSee-

killä ei ole ollut käytössään mittavia taloudellisia resursseja tai viimeisimpiä teknologioita, kustannustehokkuus on ollut ainoa etenemistapa.

DeepSeek-R1: n julkaisu tammikuussa 2025 herätti laajaa huomiota, joka ei ole vielä laantunut. Tekoälymarkkinat reagoivat nopeasti syntyneeseen hypeen, ja pörssissä teknologiajättien osakkeet notkahtivat ainakin tilapäisesti. Esimerkiksi tekoälykehityksessä käytettävien raskaiden prosessorien valmistajan, Nvidian, osakekurssi laski. Samalla keskustelu kiihtyi: voiko kiinalaisyhtiön kehittämä edullinen ja avoin tekoäly jopa horjuttaa vakiintuneiden suuryritysten valta-asemaa? Myös spekulatiot mahdollisesta kierosta pelistä ovat nousseet esiin.

Viime viikkoina on nähty muitakin tekoälyjulkaisuja, joskin pienemmällä kohulla. Esimerkiksi Alibaba Cloud esitteli tehokkaaksi mainostetun QWen-mallinsa. OpenAI puolestaan vastasi julkistamalla Deep Research -ominaisuuden, joka

on suunniteltu suorittamaan syvällistä, monivaiheista tutkimusta hyödyntämällä julkisen verkon tietoja. Tämä ominaisuus tullaan integroimaan tulevaan OpenAI o3 -malliin.

DeepSeek-R1:n ympärillä noussut kohu osoittaa, että tehokasta tekoälyä voidaan kehittää ilman massiivisia investointeja. Tekoälyteknologian kehityksen kärkipaikeista käydään edelleen kovaa kilpailua, mutta samalla uudet julkaisut monipuolistavat alaa. DeepSeek-kohun vaikutukset voivatkin olla mullistavia koko tekoälyalalle, ja edessä saattaa olla suuri murroskausi – toivottavasti positiivinen sellainen.

 SINGER	 BERNINA⁺	
 EVA	 brother	 PFAFF
 JUKI	 Husqvarna	 VIKING®
Myynti ja huolto		
Försäljning och service		
		Tammipiha-Ekgården ☎ 045 6566 659 www.halonen.com

24.2 MÅNDAG/MAANANTAI:

Pannupihvit sipulikastikkeella (L)
Kirjolohta ja lime-kermakastiketta (L,G)
Papu-linssipihvit ja chimichurria (L,G)
Paahdetut perunat (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

25.2 TISDAG/TIISTAI:

Kebabbia mausteisessa tomaatti-kastikkeessa (L,G)
Fish & chips ja aiolia (L)
Papu-linssipihvit ja chimichurria (L,G)
Ranskalaiset (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

26.2 ONSDAG/KESKIVIikko:

Kalkkunaa cordon blue ja kurkkumajoneesia (L)
Alaskanseitiä ja lime-hollandaisekastiketta (L,G)
Papu-linssipihvit ja chimichurria (L,G)
Muusi (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

27.2 TORSDAG/TORSTAI:

Burgundin härkäpata (L,G)
Kampelaa bearnaisekastikkeella (L)
Papu-linssipihvit ja chimichurria (L,G)
Voiperuna (L,G)
Pannukakku, hillo ja kermavaahto
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

28.2 FREDAG/PERJANTAI:

Kokonaisena paahdettu porsaanifile, lempeäntilinen kastike (L,G)
Hokiflettä smetanakastikella (L,G)
Papu-linssipihvit ja chimichurria (L,G)
Kermaperuna (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

V 10

3.3 MÅNDAG/MAANANTAI:

Lihapullat kermakastikkeella (L,G)
Valkoviinikastikkeessa haudutettu kirjolohi (L,G)
Marokkolainen kasviscouscous (L)
Persilja-voiperuna (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

4.3 TISDAG/TIISTAI:

Kanaa koskenlaskija-kastikkeessa (L,G)
Rukiinen kalaleike ja smetanakastike (L)
Kasviscouscous (L)
Pienet uuniperunat (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

5.3 ONSDAG/KESKIVIikko:

Ylikypsää possua ja rakuunakastiketta (L,G)
Paneroitua alaskanseitiä ja limekastike (L)
Marokkolainen kasviscouscous (L)
Perunamuusi (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

6.3 TORSDAG/TORSTAI:

Intialainen lammascurry ja joghurtkastiketta (L,G)
Puna-ahventa kerma-chilikastikkeella (L,G)
Marokkolainen kasviscouscous (L)
Lohkoperunat (L,G)
Pannukakku, hillo ja kermavaahto
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

7.3 FREDAG/PERJANTAI:

Härkää ruskeassa voikastikessa (L,G)
Paneroitu hietakampela ja tillivoikastike (L)
Marokkolainen kasviscouscous (L)
Valkosipuli-kermaperuna (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

10.3 MÅNDAG/MAANANTAI:

Porsaani leike ja paprikamajoneesia (L,G)
Kerma-tomaattikasastikkeessa haudutettu uunisei (L,G)
Kasvislasagne (L)
Paahdettu peruna (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

11.3 TISDAG/TIISTAI:

Yrttinen härkäpata (L,G)
Tempuraturskaa remouladekastikkeella (L,G)
Kasvislasagne (L)
Kermaperuna (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

12.3 ONSDAG/KESKIVIikko:

BBQ-pulled pork ja cremefraiche (L,G)
Maissipaneroitu kalaleike ja tsatsikia (L,G)
Kasvislasagne (L)
Muusi (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

13.3 TORSDAG/TORSTAI:

Jauhelihamureketa ja kanttarellikastiketta (L,G)
Alaskanseitiä lime-kermakastikkeella (L,G)
Kasvislasagne (L)
Gratinoidut perunat (L,G)
Pannukakku, hillo ja kermavaahto
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

14.3 FREDAG/PERJANTAI:

Porsaani file smetanakastikkeella (L,G)
Uunissa paahdettu chililohi (L,G)
Kasvislasagne (L)
Valkosipuli-kermaperuna (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

V 12

17.3 MÅNDAG/MAANANTAI:

Porsaani savukassleria ja kermaista yrttikastiketta (L,G)
Smetanassa haudutettu turskan seläke (L,G)
Bataattipihvit ja crememajoneesia (L,G)
Perunamuusi (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

18.3 TISDAG/TIISTAI:

Kananpoikaa Aura-juustokastikkeessa (L,G)
Turskaa kermaisella pestokastikkeella (L,G)
Bataattipihvit ja crememajoneesia (L,G)
Uuniperuna ja cremefraiche (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

19.3 ONSDAG/KESKIVIikko:

Porsaani ylikypsää paistia yrttikastikkeessa (L,G)
Kirjolohta ja bearnaisekastiketta (L,G)
Bataattipihvit ja crememajoneesia (L,G)
Lohkoperunat (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

20.3 TORSDAG/TORSTAI:

Talon lasagne (L)
Maissipaneroitu kalapihvi ja chilimajoneesia (L)
Bataattipihvit ja crememajoneesia (L,G)
Paistetut pikkuperunat (L,G)
Pannukakku, hillo ja kermavaahto
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

21.3 FREDAG/PERJANTAI:

Choronpullat chili-tomaattikastikkeessa (L,G)
Paneroitu puna-ahven ja sitruunamajoneesia (L)
Bataattipihvit ja crememajoneesia (L,G)
Muusi (L,G)
Bock's lounasburger /beef/vege & maalaisranskalaiset / Bock's lunchburgare / beef /vegetarisk & lantpommes (L) 15.50€

OIVA VALINTA!

HALUAMME TUKEA KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ JA TIETÄÄ TUOTTEIDEMME VALMISTUSPROSESSIN JA TAUSTAN. VALITSEMME BOCK'S KYLÄKAUPPAAN TARKASTI VALIKOIDUT TUOTTEET LÄHIALUEIDEN PIENYRITTÄJILTÄ JA TUOTTAJILTA. VAIKUTAMME NÄIN HIILIJALANJÄLKEEN JA MAHDOLLISTAMME UUSIA TYÖPAIKKOJA LÄHIALUEILLA.

JURVALAINEN LUOMUTILA VUORUSLUOMA HIGHLAND KASVATTAÄ RUOHOLLA RUOKITTUA YLÄMAANKARJAA JA YLIMARKUN LUOMUTILA NORRBRON LAMPAAN JA KARITSANLIHAN.

TÄYDELLISET VALINNAT, KUN TAHDOT TUKEA ELÄINTEN HYVINVOINTIA JA VÄHENTÄÄ YMPÄRISTÖKUORMITUSTA.

RUOHOLLA RUOKITUT NAUDAT JA LAMPAAT LAIDUNTAVAT PELKÄSTÄÄN LUONNONMUKAISILLA NIITYILLÄ, MISSÄ NE SYÖVÄT TUORETTA RUOHOA. TÄLLAINEN RUOKAVALIO TEKEE LIHASTA PAITSI EETTISESTI KESTÄVÄÄ MYÖS ERITYISEN MAUKASTA JA RAVINTEIKASTA.

RAVINTEET KOHDILLAAN.

LUOMULIHA ON PROTEINIPITOISTA - PROTEIINI ON YKSI LIHASTEN, IHON, HIUSTEN JA KYNSIEN TÄRKEIMMISTÄ RAKENNUSAINEISTA. LUOMULIHA SISÄLTÄÄ RUNSAASTI TERVEELLISIÄ RASVAHAPPOJA, KUTEN OMEGA-3, EPA/DHA:TA. OMEGA-3-RASVAHAPOT VAIKUTTAVAT MM. POSITIIVISESTI VERENKIERTOON, PARANTAVAT MUISTIA JA KOGNITIIVISTA TOIMINTAA SEKÄ VÄHENTÄVÄT ELIMISTÖN TULEHDUKSIA. DHA ON TÄRKEÄ OSA SILMÄN VERKKOKALVON RAKENNETTA JA SE EDESAUTTAA HYVÄÄ NÄKÖKYKYÄ.

TERVETULOA LUOMULIHAOSTOKSILLE BOCK'S KYLÄKAUPPAAN!

KAIKKI KOTIKOKKAILUUN BOCK'S KYLÄKAUPASTA!/
ALLT ÄT HEMMAKOCKEN FRÅN BOCK'S BYABUTIK!
KAIKKI LÄHITUOTETTUA! / ALLT NÄRPRODUCERAT!
#SUPPORTYOURLOCAL

AVOINNA TI-LA 12-18/
ÖPPET TI-LÖ 12-18

YHTEYSTIEDOT / KONTAKTUPPGIFTER:
IRA.MIKKONEN@BCV.FI, 050-5053507

NET ZERO
PRODUCTION

EASTER HAYMARKET

12.4. KLO/KL 11-15

LÄHITUOTETTUA

LISÄÄ TIETOA:

BOCK'S FACEBOOK TAPAHTUMAT
JOS TUOTAT ITSE TUOTTEESI JA HALUAT OSALLISTUA MYYJÄNÄ, OTA YHTEYTTÄ:
IRA.MIKKONEN@BCV.FI / 050 5053507

NÄRPRODUCERAT

MER INFO:

BOCK'S FACEBOOK EVENEMANG
OM DU SJÄLVA TILLVERKAR DINA PRODUKTER OCH VILL DELTA SOM FÖRSÄLJARE, KONTAKTA OSS PÅ:
IRA.MIKKONEN@BCV.FI / 050 5053507

Tankfartyg som draggat ankaret på havsbotten och skadar energi- och datakablar. GPS-störningar från öst mot blåvit flyg- och båttrafik. Stora medieplattformar som hela sonika avslutar faktagranskning, kanaliserar stöd för mörka krafter och låter lögnrolleriet florera i valkampanjer. Oberäknerlighet i Vita Huset. Imperialistisk diktatur i Kreml. Maktvakuum i flera stora EU-länder. Krig i Europa.

Minsann är det en instabil värld vi lever i 2025. Femtio år efter den stora säkerhets och samarbetskonferensen i Finlandiahuset som skulle cementera en ny världsordning. Hur gick det så här?

"OM SPELET FÖRÄNDRAS MÅSTE MAN AGERA DÄREFTER."

Om spelet förändras måste man agera därefter. Våren 2022 svarade Finland och Sverige på den ryska aggressionen med att ansöka om Natomedlemskap. Nu är vi förenade med övriga nordiska länder i samma allians. Även om spänningarna i närområdena kvarstår har Finlands säkerhet och hela Finlands-

bilden stärkts. Vårt land anses tryggt, stabilt och pålitligt. Det gör en skillnad när stora utländska investeringar planeras. Det har betydelse när semesterresor görs.

I det rådande geopolitiska läget är det klart att försvarsmaterielindustrin måste öka sin produktion. Också många små, specialiserade företag i branschen har stor potential att växa, exportera, sysselsätta. Vi behöver ett investeringsklimat som bejakar att hållbarhet och trygghet i det nya läget går hand i hand. Alltså är försvarsindustrin en väsentlig del av totalförsvaret av vår suveränitet, frihet och demokrati. Sådan är världen idag.

Då hela havet stormar känns Norden och det nordiska samarbetet tryggare än på länge. "Aldrig har jag känt mig så nordisk som idag" sade vår president i höstas som en tolk för vad många känner. Kvarkensamarbetet blomstrar och utvecklas utan uppehåll. Flitiga Österbotten fortsätter hålla öganen på bollen. Jag är övertygad om att exportkusten hör till vinnarna också framöver. Här kan man paketera både hård- och mjukvaror i vinnande paket för vilka marknader som helst.

KJELL SKOGLUND

HAVET STORMAR, EXPORTKUSTEN FLYTER

FRÅN STADS- FULLMÄKTIGE VIA VCS TILL STATSRADETS KANSLI

Det är ibland svårt att tro att det redan är 20 år sedan undertecknad hade äran att inleda arbetet som folkvald i Vasa stadsfullmäktige. För exakt 10 år sedan öppnade jag riksdagsvalskampanjen i Vasa Centralsjukhus kafeteria. Orsaken till val av ställe var att visa varför det är så viktigt med en aktiv näringspolitik, dvs. för att generera resurser till det allra viktigaste – vård och omsorg. Ett samhälles civilisationsgrad mäts utgående från sättet på vilket man tar hand om dem som är i allra störst behov av hjälp och stöd. Ett starkt sjukhus är livsviktigt för regionen!

"ETT STARKT SJUKHUS ÄR LIVSVIKTIGT FÖR REGIONEN!"

Jag är ödmjukt tacksam över att på lokal nivå ha fått tjäna stadsborna och regionen allt som allt sedan kommunalvalet 2004 och är beredd att fortsätta med engagemanget lokalt även i egenskap av europa- och ägarstyrningsminister. Tack vare gott lagspel med såväl fina kollegor som stadskoncernens utmärkta medarbetare rymmer de senaste decennierna betydligt fler positiva minnen än besvikelser. Då Wärtsiläs förra koncernchef lanserade bolagets största investering någonsin konstaterade han att man i Vasa har funnit världens bästa modell för samverkan. Jag vågar påstå att den strategi - under namnet Nordens Energihuvudstad - som vi i över tio års tid implementerat och uppdaterat på riktigt gett resultat. Stadens energiutbildningsstrategi, nya färjan Aurora Botnia, de nya samarbetsformerna västerut, högskolornas, hamnens och GigaVaasa - områdets utveckling och mycket mer är kopplade just till strategin.

Fulljournskampen avgjordes på riksplaneln men en seger hade knappast varit möjlig utan österbottningarnas lokala engagemang och samlingen på torget i Vasa. Nuvarande regering har tryggt en fortsatt god utveckling för Vasa centralsjukhus. Inga planer, lagförslag eller strategier förs vidare utan att vi i Sfp kvitterar dem. Det är därför man ska vara med i regeringen, för att kunna påverka med full kraft. Satsningar på utbildning och forskning samt de rekordstora infrastruktursatsningarna för Österbottens del är ett annat kvitto på detta.

digialbum

*Gertrus Engman, Helsingby.
"Pärlemomoln 18 januari 2025."*

*Matti Hietala, Vaasa. "Auringonlasku
saaristotiellä 6.2.2025."*

*Krister Grankull, Vaasa. "Aftonrodnad
6.12. Kristinestad/ Kristiinankaupunki
Iltarusko."*

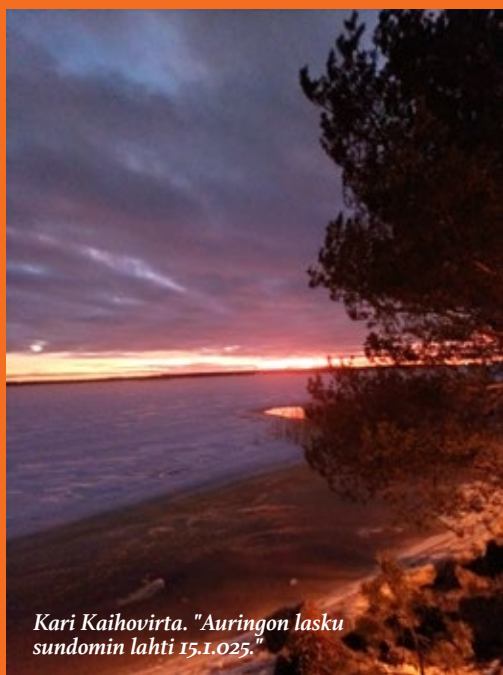
*Tuula Taskinen, Vaasa.
"Pingviinien saunalla."*

Boris Berts. Värilax 19.1.2025.

Christian Nylund, Vasa. "Naturens krafter". Bilden är tagen 01.02 nedanför strandpromenaden i Sandviken i Vasa."

Kari Kaihovirta. "Auringon lasku sundomin lahti 15.1.025."

Esa Rönkä, Vaasa. "Kaksi kulkijaa matkalla. Sama suunta, mutta minne."

Linda Dahlvik. "Abborrön, 19.1-25."

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:
Dzina Maiseichyk, mega@upc.fi - www.megamedia.fi

Avustajat / Medarbetare: Hans Hästbacka

Luo kampanjan – myös mobiilisti. Kampanjölösningar – även mobila.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi

Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media
COMMUNICATION CENTER

Paino / Tryck:

UPC
print
COMMUNICATION CENTER

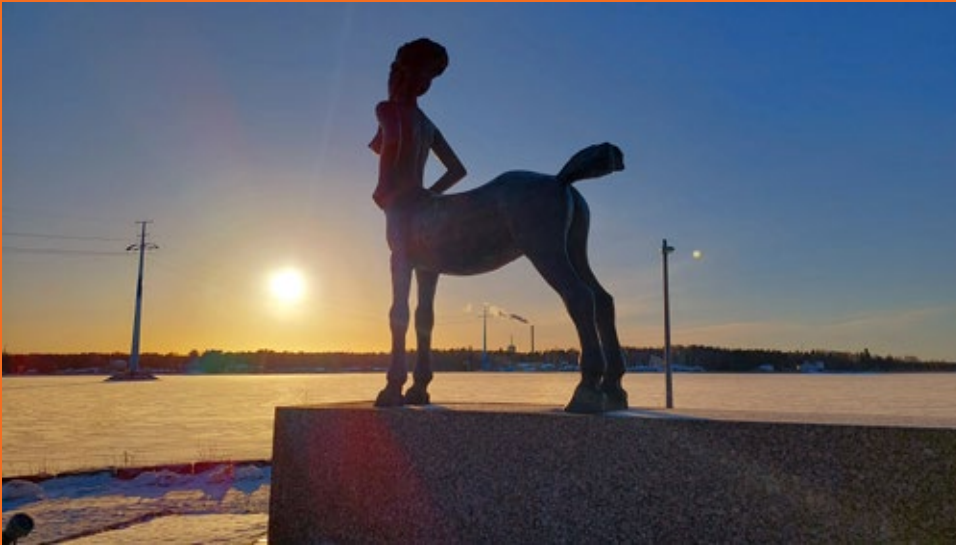

observateur

Esa Rönkä, Vaasa. "Iskä, mikä on lintulaudalla? Poika, se on Orava!"

▼ Markus Korpi. "Kanttarelleja 8.12. Pilvilampi."

▲ Matti Hietala Vaasa. "Auringon lapsi -patsas nauttii auringosta täysin rinnoin 10.2.2025."

Christian Nylund, Vasa. "Fin soluppgång 10.02 vid Gustavsborgs badstrand i Vasa." ▶

Ota kuva ja kommentoi lyhyesti – max noin 100 merkkiä – tapahtumaa, treffiä, luontokokemusta, rakennelmaa, ilmiötä, rakennusta, esinettä, tosiasiaa, - jotain jolla kuva voi saada osallisuutta aikaan. "Bloggaa" ja kehitä Pohjanmaata!

Lähetä kuva ja teksti sähköpostitse osoitteeseen mega@upc.fi, merkitse aiheeksi "Observateur". Jokaista julkaistua kuvaa kohden, kerääntyy 1 piste joka vastaa 1 euroa.

Kun on kerännyt 10 pistettä, saa 10 euron arvoisen lahjakortin Bock's'in kyläkauppaan.

Ta en bild och kommentera kort – max 100 tecken – en händelse, ett evenemang, en naturupplevelse, en konstruktion, ett fenomen, ett föremål, ett faktum, - något som med en bild kanske får engagemang till stånd. "Blogga" fram Österbotten!

Sänd bilden och texten per mejl till mega@upc.fi märkt "Observateur".

För varje publicerat bidrag genereras 1 poäng vilket motsvarar 1 euro. När 10 poäng samlats, får man ett presentkort värt 10 euro till Bock's bybutik.

Bock's
MAKE GOOD!

**NET ZERO
PRODUCTION**

OSTFONDUE

(2-3 portioner)

425 G RIVEN OST, t.ex. 175g Cheddar, 150g Gruyere och 100g Brie
2DL BOCK'S ÄPPELCIDER (eller Helmi om man föredrar mindre söta äpplen)

2 TSK MAJSSTÄRKELSE ELLER MAJSMJÖL
ANINGEN SVART PEPPAR (CA ¼ TSK)

- Koka upp cidern
- Då cidern kokar, minska värmen till ca en tredjedel och lägg i den rivna osten samt lägg till majsstärkelsen samt pepparn. Öka på värmen, ifall osten inte vill smälta.
- Rör om men jämna rörelser (gärna 8-form) för att få fonduen jämn, låt sjuda och rör hela tiden om tills osten har smält, totalt ca 3-4 minuter
- Håll varmt fram till servering.
- Vid servering går det att lägga i t.ex. skorpkuber och bondost bitar enligt önskan.

Ifall ostfonden under sjudningen ser för tjock ut, lägg till cider, likaså om den känns för vattnig för smaken lägg till lite mer ost.

JUUSTOFONDYY

(2-3 annosta)

425G REVITTYÄ JUUSTOA, esim. 175g Cheddaria, 150 Gruyerea 100g Brietä

2DL BOCK'SIN OMENA SIIDERIÄ (tai Helmi -siideriä, mikäli hieman kirpeämmät omenat maistuu paremmin)

2 TL MAISSITÄRKKELYSTÄ TAI MAISSIJAUHOJA
HIEMAN MUSTAA PIPPURIA (N ¼ TL)

- Kiehauta siideri
- Siiderin kiehuessa, vähennä lämpöä noin kolmanneksen ja lisää revitty juusto sekä lisää maissitärkkelys ja pippuri. Lisää lämpöä, mikäli juusto ei lähde sulamaan.
- Hämmennä tasaisesti (mielellään kahdeksikon muotoisesti) saadaksesi fondyystä tasaisen, anna hautua ja hämmennä samalla koko ajan kunnes juusto on sulanut, yhteensä noin 3-4 minuuttia
- Pidä lämpimänä tarjoiluun asti
- Tarjoillessa voi fondyyhyyn lisätä esim. korppukuutioita tai leipäjuuston palasia oman toiveen mukaan.
- Mikäli fondyy hämmennyksen aikana näyttää liian paksulta, lisää hieman siideriä ja samoin, mikäli fondyy tuntuu liian vetiseltä, lisää hieman juustoa.